

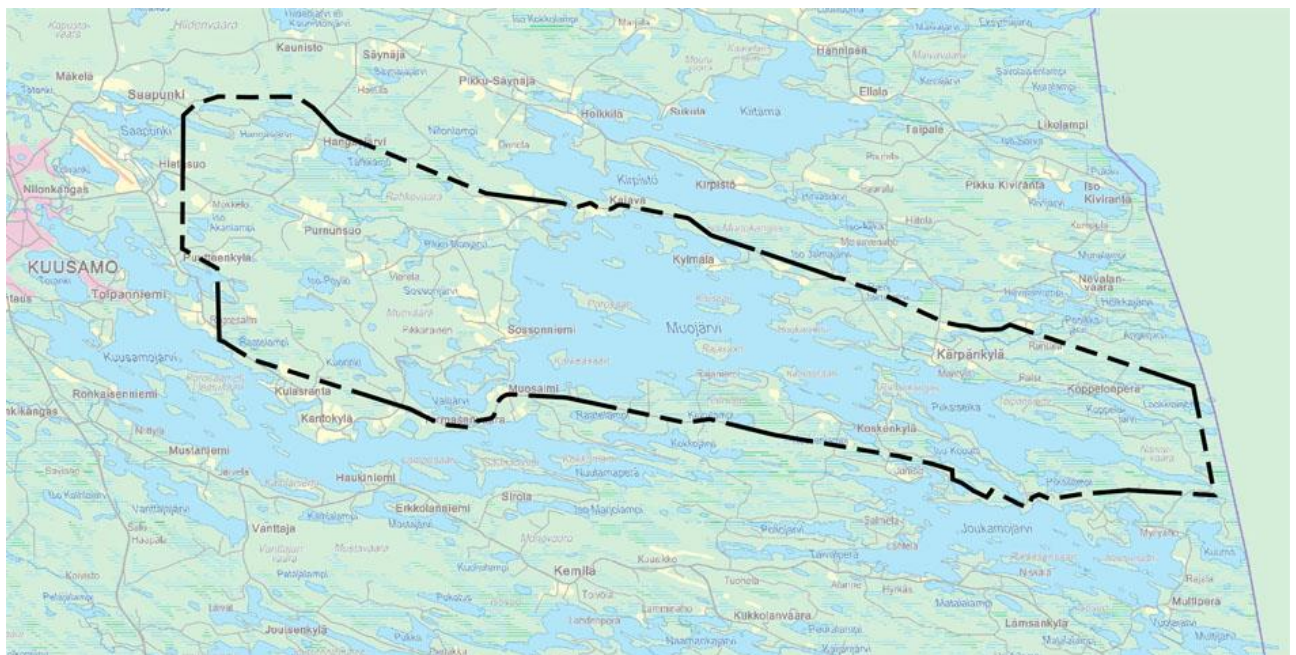
KUUSAMO

MUOJÄRVEN RANTAYLEISKAAVA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan ”kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoituksen ja merkityksen nähdessä tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.”

SUUNNITTELUALUE JA TEHTÄVÄ

Muojärven rantayleiskaava-alue sijaitsee Kuusamon keskustaajaman itäpuolella n. 7-8 km päässä jatkuu aina Venäjän rajalle käsittäen Muojärven, Piiksiselän sekä useita pienempiä järviä. Kaava-alueen laajuus on n. 229 km² (pituus n. 36 km ja leveys n. 8 km).

Muojärvi on keskikokoinen järviolue kaupungin itäosassa. Järviolue alkaa n. 15 km taajamasta itään ja jatkuu lähes Venäjän rajalle asti. Muojärvi kuuluu Vienan Kemian vesistöön ja on sen suurin Suomen puoleinen järvi. Järven pinta-ala n. 55 km² (yhdessä Kirpiston kanssa se muodostaa n. 76 km² suuruisen allasparin, joka on Suomen järvien pinta-alatilastossa sijalla 59) Järvi laskee vetensä itään Joukamojärven kautta Pistojokeen ja Kiitämän kautta Suininginjokeen ja Suininkiin ja edelleen Kuusinkijokeen.

LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueiden käytön tavoitteet (VAT)

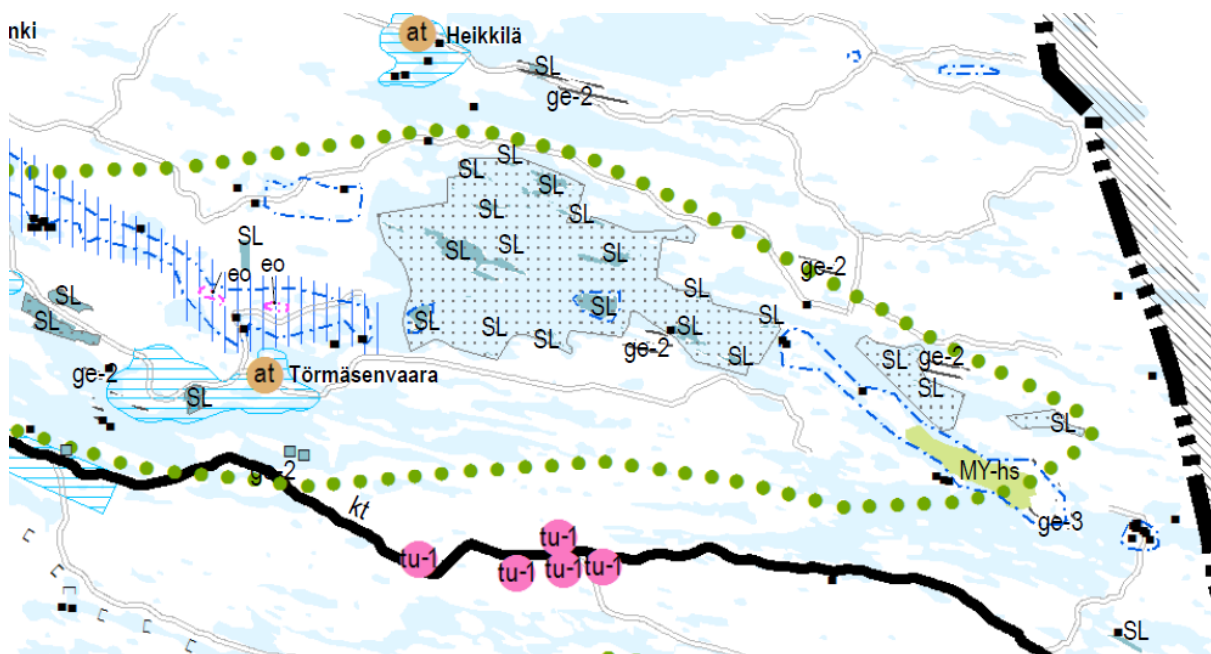
Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka ovat tulleet voimaan 1.6.2001 ja niiden tarkistus on tullut voimaan 1.3.2009. Tämän kaavatyön osalta tavoitteista on huomioitava:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava ja maakuntakaavan muutos

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi 25.8.2006. Maakuntakaavan uudistaminen on aloitettu syksyllä 2010. Kaavan tarkistaminen ja täydentäminen on katsottu tarpeelliseksi mm. jo toteutuneiden ja vireillä olevien lainmuutosten, tarkistettujen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, uuden maakuntasuunnitelman ja liiton muiden strategioiden toteuttamiseksi.

1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristö-ministeriössä 23.11.2015.

Ote MAAKUNTAKAAVOJEN YHDISTELMÄKARTTASTA 23.11.2015

Maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa on esitetty lainvoimaiset maakuntakaavat:

- Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) sekä
- Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava (2015)

Maakuntakaavassa esitetyt merkinnät kaava-alueella:

- • • • • Luonnon monikäyttöalue

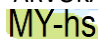
Merkinällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia.

TÖRMÄSENVAARAN KYLÄ

Merkinällä osoitetaan maaseutuasutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä.

ARVOKAS HARJUALUE

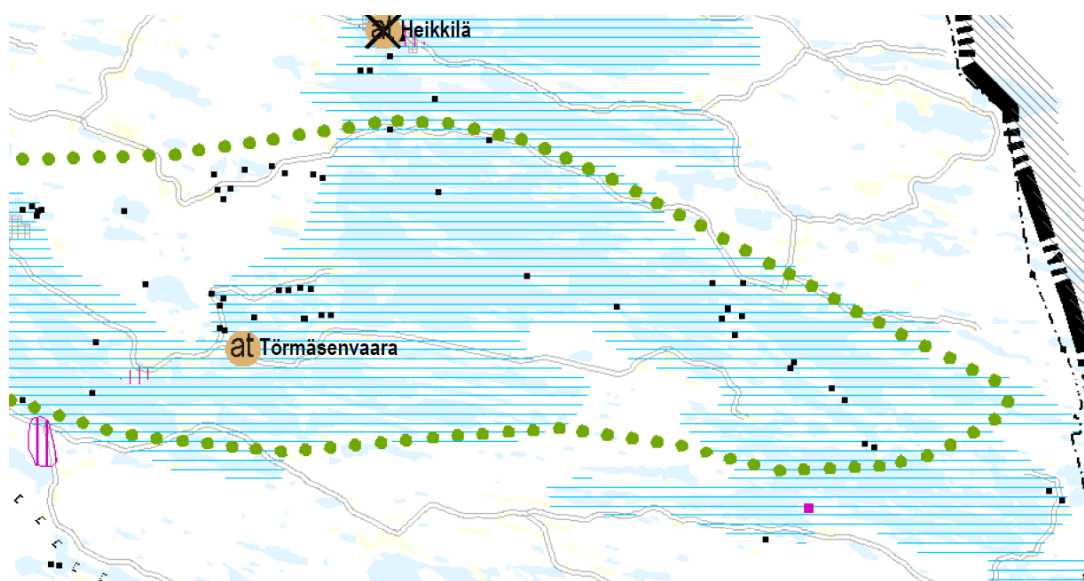

Merkinällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harjuelueohjelman mukaiset harjuelueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjuelueet.

Lisäksi maakuntakaavassa Muojärven rantayleiskaavan alueella on osoitettu seuraavia alueita ja/tai kohteita: poronhoitoalue, Natura 2000 –verkostoon kuuluvia tai ehdotettuja alueita, luonnonsuojelualueita, tärkeitä pohjavesivyöhykkeitä, pohjavesialueita, muinaismuistokohteita, nykyisiä teitä, maa-ainesten ottoalueita, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita ja moreeni muodostumia. Maakuntakaavassa annetaan ohjeita metsänkäsitelyyn ja rantarakentamiseen liittyen.

2. vaihemaakuntakaavan luonnos oli nähtävillä 25.3.–30.4.2015. 2. vaihemaakuntakaavassa käsitellään koko maakunnan alueidenkäyttöä maaseudun asutusrakenteen, kulttuuriympäristöjen, virkistys- ja matkailualueiden, seudullisten materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueiden, seudullisten ampumaratojen ja puolustusvoimien alueiden osalta.

Ote 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (päivytysinventointi 2013–2015). Luettelo alueista on esitetty kaavaselostuksessa.

Maakuntakaavan eri vaiheet kokonaisuudessaan löytyvät Pohjois-Pohjanmaan Liiton verkkosivuilta osoitteessa <http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaavoitus>

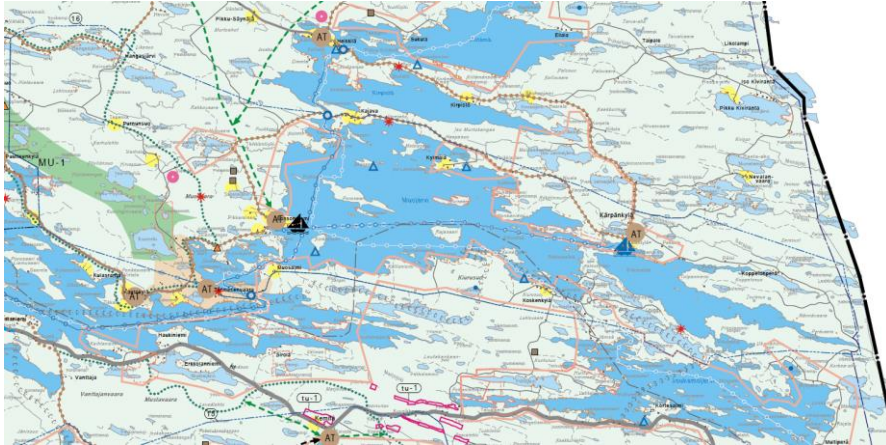
Yleis- ja asemakaavat

Rantayleiskaavan laatimisessa hyödynnetään myös olemassa olevien ja vireillä olevien kaavojen lähtötietoja ja selvityksiä, erityisesti maakuntakaavan uusia selvityksiä sekä vireillä olevan Kuusamon strategisen yleiskaavan selvityksiä.

Kuusamon yleiskaavan päivittäminen Kuusamon strategiseksi yleiskaavaksi on vireillä. Strategisen yleiskaavan ehdotus on nähtävillä 1.7. – 2.9.2016. Ehdotuksessa Muojärven ranta-alueet on suurelta osin osoitettu vapaa-ajan asumisen kehittämisvyöhykkeineen ja kehitettävänä kylinä Törmäsenvaara, Sossonniemi ja Kärpänkylä. Kehittämisvyöhykkeellä edistetään lisäksi rantojen ja vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä monipuolisia maaseutuelinkeinoja. Lisäksi Muojärven pohjois- ja länsipään, Välijärven ja Kylmäjärven ranta-alueet on osoitettu maisemallisesti arvokkaina alueina. Rakentamista tulee tarvittaessa ohjata rantayleiskaavoilla tai ranta-asemakaavoilla.

Suunnittelualueella sijaitsevat Kylmäniemen, Kuoringin, Huhtalanniemi-Kivisaaren, osin Pyhäniemen ja Marsalon ranta-asemakaavat.

Ote Kuusamon strategisen yleiskaavan ehdotuksesta

YLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavan laatiminen on alun perin lähtenyt liikkeelle 22.8.1994 Kuusamon kunnanvaltuuston tehtyä päätöksen Kuusamon eräiden suurten järvien, Suininki, Muojärvi ja Iijärvi, rantayleiskaavojen laatimisesta. Työ eteni silloisen rakennusasetuksen 154 § mukaiseen kaavaluonnoksen nähtävillä pitoon 7.2.-8.3.1996. Kaavojen laatimista jatkettiin tämän jälkeen vaihtelevasti, mutta lähinnä henkilöresurssien puutteesta johtuen työ keskeytyi.

Laatimispäätös sisälsi yleistavoitteet kaikkien kolmen alueen kaavoitustyölle. Haluttiin mm. turvata tärkeät suojeluarvot, selvittää harjualueisen osalta soranoton ja suojelun suhteita, huomioon ottaa rantojensuojeluohjelma ja korvatut alueet, selvittää virkistyskäytön sekä luonnon- ja maisemansuojelun suhteita arvokkaissa kohteissa, ohjata loma- ja rantarakentamista, ottaa huomioon luontomatkojen kehittämistarpeita ja ohjata maaseutumaisesta kyläasutuksesta. Kaavoituksen tarve ja tavoitteet sille eivät sinänsä ole muuttuneet kahden vuosikymmenen keskeytyksen vuoksi. Käytännössä työ on aloitettu uudelleen alusta.

Alueelle on laadittu osayleiskaavatyötä varten seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys (Ekotoni Ky, 2008)
- Luontoselvityksen täydennys (Sweco Oy, 2014)
- Muinaisjäännettöinventointi (Kulttuuritutkijain Osuuskunta Aura, 2009)
- Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, 1993 ja päivitysinventointi 2015
- Maisemaselvitys (2. vaihemaakuntakaava, esitys 2015)
- Rantavyöhykkeitä koskeva mitoitustarkastelu (Kuusamon kaupunki, 2016)

Kaavan tavoitteena on määritellä maanäyttö- ja rakennuslain 72 § mukaiset rantarakennuspaikat Muojärven ja muiden kaava-alueen vesistöjen rantavyöhykkeellä huomioiden maiseman ja luonnon erityispiirteet. Uusien rakennuspaikkojen painopiste on loma-asumisessa. Lisäksi kaavalla pyritään turvaamaan kyläalueiden kehittyminen ja elinvoimaisuus, ja kehittämään olevan maatalouden, matkailun ja muun yritystoiminnan toimintaedellytyksiä.

Mainitut rantayleiskaavat laaditaan pääasiassa lomarakentamisen ohjaamiseen. Kaavaluonnoksia on käytetty poikkeus- ja rakennuslupien käsittelyn pohjana koko ajan. Suuringin rantayleiskaavatyö on kuitenkin saatettu loppuun ja se on saanut lainvoiman 14.7.2011. Suurten järvien kaavoittamisesta kaupunki ei peri maanomistajilta kaavoituskustannuksia. Nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain 76 § mukaan voitaisiin enintään puolet yleiskaavan laatimiskustannuksista periä maanomistajilta heidän kaavasta saamansa hyödyn suhteessa, mikäli rantoja käsittelevä yleiskaava laaditaan pääasiallisesti loma-asutuksen järjestämiseksi.

Tavoitteet täydentyvät yleiskaavaprosessin aikana.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI:

Vaikutusten arviointi on kiinteä osa yleiskaavan laatimista ja vaikutusten arviointi tehdään vuorovaikutuksessa kaavoitushankkeen keskeisten sidosryhmien kanssa. Osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa kuvaillaan ne keskeiset asiat, joita toteuttaminen aiheuttaa suhteessa nykytilaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain, MRL 9 §:n ja -asetuksen, MRA 1 §:n mukaisesti vaikutukset arvioidaan liittyen

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Vaikutusten arvioinnissa on syytä erottaa todelliset, mitattavissa olevat vaikutukset ja muut vaikutukset, jotka kohdistuvat mm. imagoon, identiteettiin ja paikkakunnan henkiseen ilmapiiriin.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Onnistunut ja toimiva vuorovaikutus on edellytys kaavaprosessin sujumiselle. Osallistumisen ja vuorovaikutuksen tavoitteena on kaikkien kaavoitukseen liittyvien osallisten ja intressien tasapuolinen ja avoin kohtelu. Vuorovaikutus toteutetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa kullekin sidosryhmälle luontevalla tavalla. Vuorovaikutukselle on varattava riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia.

Työ tehdään pääosin Kuusamon kaupungin omana työnä. Kaavaprosessin aikana asetetaan kaavaluonnos ja kaavaehdotus julkisesti nähtäville, jolloin kunnan asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus tutustua kaava-aineistoon ja jättää siitä mielipiteitä ja muistutuksia. Osallisia ovat mm:

- Alueen maanomistajat
- Asukkaat ja toimijat (ml. kuusamolaiset seurakunnat ja yhdistykset, jakokunnat)
- Kaupungin hallintokunnat: yhdyskuntatekniikan toimiala, ympäristö- ja elinkeinotoimi
- Caruna Oy
- Oivangin ja Kallioluoman paliskunnat
- Viranomaiset: Pohjois-Pohjanmaan ely-keskus, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Metsähallitus luontopalvelut, Metsäkeskus, Pohjois-Pohjanmaan museo, Museovirasto, Rajavartiolaitos, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Yrittäjät
- Luontojärjestöt

Maankäyttö- ja rakennuslain 64 §:n mukaan osallisella on ennen kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville mahdollisuus esittää alueelliselle ympäristökeskukselle neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa Kuusamon kaavoituksen viranomaisohjauksesta vastaa

Antti Huttunen

p. 029 503 8324 / 040 753 2437

antti.huttunen@ely-keskus.fi

Vuorovaikutuksen kantavana periaatteena on avoimuus ja läpinäkyvyys sekä kaikkien osapuolten tasavertainen ja puolueeton kohtelu. Maankäyttö- ja rakennuslaissa määritellyn kaavaprosessin menettelytapojen lisäksi (ks. kaavatyön vaiheet) vuorovaikutukseen panostetaan erityisellä kuulemis- ja vuorovaikutusmenettelyllä sekä vuorovaikutteisuutta lisäävillä työkaluilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tullaan päivittämään suunnitelmien edistyessä ja aikataulun tarkentuessa.

TIEDOTTAMINEN

Kaavan valmistelusta, kaavatyön edistymisestä ja sen eri vaiheista tiedotetaan Kuusamon kaupungin ilmoitustaululla, Koillissanomissa ja Koillismaan Uutisissa sekä Kuusamon kaupungin nettisivuilla www.kuusamo.fi/palvelut/kaavoitus/ajankohtaista

KAAVOITUKSEN VAIHEET

kesäkuu 2016	Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
heinä-elokuu 2016	OAS ja kaavaluonnos nähtävillä
syys-joulukuu 2016	Palautteen käsittely Kaavaehdotuksen valmistelu
tammi-helmikuu 2017	Kaavaehdotus nähtävillä
maaliskuu 2017	Viranomaisneuvottelu
maalis-toukokuu 2017	Palautteen käsittely Tarkistukset kaavaehdotukseen
kesä-elokuu 2017	Kaavaehdotuksen hyväksyminen
lokakuu 2017	Rantayleiskaava lainvoimainen

Lisätietoja:

Kuusamon kaupunki / Vuokko Panula-Ontto 040 8255173 **19.7.2017 asti**
vuokko.panula-ontto@kuusamo.fi

Pekka Räisänen 040 7567881 **20.7.2017 alkaen**
pekka.raisanen@kuusamo.fi